

Datum : 18 september 2007

Afdeling : ILG

Registratienummer : 2007INT205805

Nummer PS : PS2007RGW11

Commissie : RGW

Portefeuillehouder : R.W. Krol

Titel : Agenda vitaal platteland: vaststellen gebiedsprogramma's 2007-2013

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit pag. 3

Toelichting pag. 5

Bijlage(n): 13

Inleiding

Op 11 december 2006 is het Kaderdocument Agenda vitaal platteland (AVP) vastgesteld door uw staten. Daarin is de provincie ingedeeld in vijf AVP-gebieden. Voor de AVP-gebieden moeten gebiedsprogramma's worden opgesteld. Dit is een meerjarenprogramma. Het omvat de te realiseren doelen en prestaties voor een periode van zeven jaar en de daarvoor noodzakelijke middelen.

Voor elk AVP-gebied is inmiddels een gebiedsprogramma opgesteld. Voor Westelijk Utrecht zijn er twee opgesteld: de Venen en de Utrechtse waarden. Deze tweedeling past binnen het Kaderdocument AVP. De gebiedsprogramma's 2007-2013 liggen nu voor ter vaststelling door uw staten.

(Voor verdere achtergrond informatie over AVP verwijzen wij u naar bijlage 12: AVP, wat is dat?).

De gebiedsprogramma's bestaan uit een toelichtend deel en uit een tabel met prestaties en middelen. In het toelichtende deel zijn de visie en ambitie van het gebied verwoord, is aangegeven wat prioriteit heeft bij de uitvoering, hoe het gebied de uitvoering organiseert etc. De tabel geeft informatie over prestaties, kosten en dekking daarvan. In bijlage 2 is elk gebiedsprogramma kort samengevat.

In de tabellen is onderscheid gemaakt tussen wel gedekte (module 1), deels gedekte (module 2) en niet gedekte prestaties. Bijlage 3 is een samengevat overzicht van de prestaties en middelen per gebiedsprogramma.

Bijlage 4 is een samenvatting van de toetsing van de gebiedsprogramma's aan de belangrijkste toetsingscriteria. Gezien de resultaten van deze toets adviseren wij u de gebiedsprogramma's vast te stellen.

Bij het informeren van de gebiedscommissie over het vaststellen van de gebiedsprogramma's zullen wij aspecten die nog aandacht vragen betrekken. Bij elke gebiedscommissie zullen wij in ieder geval verduidelijken wat de vaststelling betekent. En dat de provincie er vanuit gaat dat de prestaties uit de Bestuursvereenkomst ILG in ieder geval gerealiseerd zullen worden. Dit is immers een verplichting die wij zijn aangegaan met het rijk.

Ontwerp-besluit

Besluit van 5 november 2007

Provinciale staten van Utrecht;

Op het voorstel van gedeputeerde staten van 18 september 2007, afdeling ILG, nummer 2007INT205805;

Besluiten:

- de gebiedsprogramma's Agenda vitaal platteland 2007-2013 voor Eemland-Gelderse vallei, Utrechtse Heuvelrug, Kromme Rijngebied, Utrecht-midden, Westelijk Utrecht de Venen en Westelijk Utrecht de Utrechtse waarden als uitwerking op gebiedsniveau van het Kaderdocument Agenda vitaal platteland vast te stellen, waarbij de modules 2 de status hebben van ambitiedocument en de instemming voor het gebiedsprogramma Kromme Rijngebied zich beperkt tot de hoofdstukken 4 e.v.
- de gebiedsprogramma's aan te merken als onderdeel van het provinciaal meerjarenprogramma Agenda vitaal platteland.

voorzitter,

griffier,

Toelichting

Aan Provinciale Staten,

Wettelijke grondslag

Wet inrichting landelijk gebied

Beoogd effect

Beschikken over gebiedsprogramma's voor de periode 2007-2013 voor de AVP-gebieden opdat op een programmatische wijze middelen kunnen worden ingezet om de beleidsdoelen voor het landelijk gebied te kunnen realiseren, waaronder de prestaties uit de Bestuursovereenkomst ILG.

Argumenten*Toetsing van de gebiedsprogramma's*

In het kaderdocument zijn zowel expliciet als impliciet 'eisen' gesteld aan gebiedsprogramma's. De belangrijkste criteria zijn opgenomen in bijlage 4.

Een voor de provincie belangrijke voorwaarde is dat de gezamenlijke gebiedsprogramma's in voldoende mate voorzien in de prestaties vanuit de Bestuursovereenkomst ILG met het rijk. Uit bijlage 5 blijkt dat dit het geval is. Vanuit de Bestuursovereenkomst is het thema Natuur de meest omvangrijke opgave (€ 115 mln. excl. Programma beheer). Hiervan heeft ruim de helft betrekking op de verwerving van 1.494 ha nieuwe EHS en inrichting van 1.932 ha. De gezamenlijke gebiedsprogramma's zetten in op 1.894 ha verwerven en 2.150 ha inrichten.

Met het opnemen van de prestaties in de gebiedsprogramma's is de realisering ervan uiteraard nog niet verzekerd. Een enkel gebied spreekt ook z'n zorg uit over het feitelijk kunnen realiseren van de programmering. Voor diverse thema's zal dit nog veel inzet vergen, zowel vanuit het gebied als van de provincie.

De in de gebiedsprogramma's veronderstelde provinciale middelen zijn niet in die omvang beschikbaar

In het Kaderdocument AVP is een programma opgenomen met een omvang van ca. € 600 mln. De dekking daarvan is echter maar voor een deel geregeld. Voor de prestaties die voortvloeien uit de Bestuursovereenkomst ILG met het rijk is de dekking geregeld. En ook voor een beperkt deel van de overige prestaties staat de dekking vast. In de gebiedsprogramma's zijn de al gedekte doelen en prestaties opgenomen als module 1. De vorige staten hebben in het Kaderdocument AVP en het Overdrachtsdocument als intentie uitgesproken dat de provincie van het nog niet gedekte deel (totaal ca. € 290 mln.) € 150 mln. gaat financieren gedurende de periode 2007-2013 (het zogenoemde intentiegeld). Honorering daarvan was echter aan de huidige staten. Omdat het opstellen van de gebiedsprogramma's door de gebieden vooruitliep op het coalitieakkoord, zijn de gebieden uitgegaan van die € 150 mln. (samen met de bijdrage vanuit de gebieden zelf opgenomen als module 2). Inmiddels is in het coalitieakkoord voor de jaren 2007-2011 voorzien in € 65 mln. voor AVP (onder voorbehoud van instemming met collegeprogramma). Daarmee is het beschikbaar komen van de genoemde € 150 mln. in de periode 2007-2013 niet reëel. Nu in de gebiedsprogramma's daar wel van is uitgegaan, is het belangrijk expliciet te benoemen dat de doelen en prestaties in module 2 als ambities worden beschouwd en de realisering daarvan afhankelijk is van het beschikbaar zijn van middelen.

Een vastgesteld gebiedsprogramma betekent dat de gebieden er bij hun programmering vanuit kunnen gaan, dat voor de doelen en prestaties in module 1 de rijks- en provinciale middelen beschikbaar zijn en dat voor de doelen en prestaties in module 2 middelen beschikbaar zijn naar rato, d.w.z. naar het bedrag dat hiervoor beschikbaar is gesteld in het coalitieakkoord t.o.v. het intentiegeld waarvan is uitgegaan.

Gebiedsprogramma's zijn geen vrijbrief voor de gebieden

Met het vaststellen van de gebiedsprogramma's geeft de provincie aan in te stemmen met de doelen en prestaties voor de periode 2007-2013. Dit betekent niet dat de gebieden zonder meer hun gang kunnen gaan na vaststelling en evenmin dat de gebieden de gevraagde middelen direct ontvangen. Provinciale

sturing vindt plaats door een jaarlijkse kaderbrief aan de gebieden. Dit is een belangrijke basis voor de uitvoeringsprogramma's. In een uitvoeringsprogramma staat welke prestaties dat jaar zullen worden gerealiseerd en hoe de kosten worden gedekt. In het Kaderdocument hebt u vastgelegd dat ons college de uitvoeringsprogramma's vaststelt. Door de vastgestelde uitvoeringsprogramma's krijgen de AVP-gebieden trekkingsrecht voor de provinciale AVP-middelen. Door subsidieverzoeken of opdrachten voor concrete projecten kan het trekkingsrecht worden benut. De subsidieverzoeken worden onder meer getoetst aan het provinciale beleid. Opdrachten verstrekken we als provincie zelf en daardoor kunnen wij sturen.

Financiën

Beschikbaarheid van de middelen

De gebiedsprogramma's leiden niet direct tot uitgaven. Uitgaven vinden pas plaats via subsidie-toekenningen of opdrachten voor concrete projecten. De gebiedsprogramma's (en de uitvoeringsprogramma's) vormen de basis voor die projecten: ze moeten bijdragen aan de hierin genoemde doelen en prestaties. De gebiedsprogramma's leiden wel tot het 'labelen' van middelen.

AVP heeft meerdere financiële bronnen. De belangrijkste zijn het rijk (door de Bestuursovereenkomst ILG worden de rijksmiddelen ontschot overgedragen aan de provincie), de provincie, EU, gemeenten en waterschappen.

Voor de doelen en prestaties in module 1 zijn de rijks- en provinciale middelen gedekt (in het door uw staten vastgestelde Kaderdocument is de dekking hiervan onderbouwd, vanuit de bestemmingsreserve ILG). Voor module 2 is in het coalitieakkoord voorzien in € 65 mln voor de jaren 2007 tot en met 2011 (beschikbaar onder voorbehoud van instemming met collegeprogramma).

In het Kaderdocument hebt u een midterm review aangekondigd. Dan kan de nu toegezegde omvang van de middelen per gebied worden gewijzigd. Bijvoorbeeld als de voortgang van de uitvoering of de cofinanciering in een gebied te veel achterblijven. Er is dus geen sprake van blijvende rechten op de middelen. Dat zou de uitvoering elders immers onnodig kunnen frustreren.

Op dit moment is onvoldoende zicht op het daadwerkelijk beschikbaar komen van voldoende cofinanciering vanuit de gebieden. De ervaring leert dat het genereren van cofinanciering vanuit de gebieden op basis van gebiedsprogramma's vaak moeilijk is. Daarvoor zijn veelal concrete projecten nodig. Uit de uitvoeringsprogramma's zal de cofinanciering door de gebieden dus gaan blijken. Uiteraard zullen wij u daarover rapporteren.

Voor het moeten voorzien in een provinciale bijdrage zonder dat sprake is van een toereikende cofinanciering door derden hoeft niet te worden gevreesd. In het subsidiekader AVP zijn namelijk maximale bijdrage van de provincie opgenomen (bijv. 50% van de subsidiabele kosten).

Meerjarige zekerheid gewenst voor programmabureaus en inzet afdeling ILG

In het Kaderdocument is vastgelegd dat in elk AVP-gebied een programmabureau komt. Deze programmabureaus zijn de aanjagers en coördinatoren van de uitvoering en het eerste aanspreekpunt voor het gebied en voor de provincie. De programmabureaus moeten, voorzover ze nog niet bestaan, zo snel mogelijk worden opgericht. Daarvoor is meerjarige zekerheid nodig over de financiering. De provincie financieert een substantieel deel van de kosten. Voor de programmabureaus in totaal is dit een bedrag van maximaal € 3,3 mln. per jaar vanaf 2008 (dit is inclusief de Utrechtse bijdrage aan het programmabureau Groene Hart conform uw besluit van 2 juli 2007). Dit bedrag betreft een raming gebaseerd op de gebiedsprogramma's. Uitbetaling vindt plaats door exploitatiesubsidies. Begrotingen en jaarrekeningen vormen de basis voor het bepalen van het feitelijk subsidiebedrag. Deze worden gedekt vanuit de AVP-middelen. Voor het Groene Hart worden begroting en jaarrekening goedgekeurd door de Stuurgroep Groene Hart, deze vormen de basis voor de bijdragen van de 3 provincies. Zuid-Holland en Noord-Holland boeken daartoe over op de begroting van Utrecht. In de jaarlijkse voortgangsrapportage Groene Hart vindt verantwoording plaats.

De programmatische aanpak, de aansturing van de gebieden, de decentralisatie vanuit LNV naar de provincie en het overnemen van programmerings- en uitvoeringstaken van andere afdelingen, heeft

personele gevolgen voor vooral de afdeling Inrichting landelijk gebied (ILG). Voor een verantwoorde uitvoering van AVP door deze afdeling is extra geld nodig. De afgelopen jaren is deze extra inzet opgelost via tijdelijke middelen (ca. € 1,5 mln/jaar) en dus tijdelijk menskracht. Aan een deel van deze middelen (te weten maximaal € 1,1 mln/jaar) bestaat meerjarige behoefte. Meerjarige zekerstelling biedt ook garanties voor het binnen de eigen organisatie opbouwen van kennis en ervaring. Het overhevelen van formatie van de afdelingen waarvan de programmerings- en uitvoeringstaken zijn overgenomen is nu geen optie. Het betreft hier een optelsom van beperkte delen van formaties. Deze kosten zullen wij ook dekken vanuit het AVP-budget.

Juridisch

Met de gebieden willen we uiteraard afspraken maken over doelen, middelen, verantwoordelijkheden, rapportage e.d. In het Kaderdocument AVP is voorgesteld met de gebiedscommissies gebiedsovereenkomsten af te sluiten. Dergelijke overeenkomsten hebben het karakter van een bestuursovereenkomst. Deze hebben een beperkte status. Bij een geschil valt niets af te dwingen. Onwillige partijen blijven onwillig. Gebiedsovereenkomsten kunnen de uitvoering dan ook niet garanderen. Het bestuurskundig convenant is vooral een middel om samenwerking te faciliteren. Geen instrument om doelstellingen aan een ander op te leggen. Het is niet meer dan gezamenlijke afspraken vastleggen.

Toch is het gewenst om wederzijds zaken vast te leggen. Dat is in het belang van alle partijen. Het gaat primair om het maken van afspraken over de hiervoor genoemde punten. Het vaststellen van de gebiedsprogramma's, de besluiten over de uitvoeringsprogramma's en subsidies bieden al voldoende mogelijkheden om afspraken vast te leggen. In principe is het dus niet nodig om ook nog een gebiedsovereenkomst af te sluiten. Daarom willen wij niet actief aansturen op het opstellen van uitvoerige gebiedsovereenkomsten.

Europa

De gebiedsprogramma's voorzien in de inzet van EU-middelen (POP).

Bijlagen

1. Kaartje met begrenzing AVP-gebieden
2. Korte beschrijving gebiedsprogramma's
3. Samenvatting prestaties en middelen per gebiedsprogramma en totaal
4. Overzicht toetsing gebiedsprogramma's aan Kaderdocument AVP
5. Prestaties bestuursovereenkomst ILG en gebiedsprogramma's
6. AVP-Gebiedsprogramma Gelderse Vallei – Eemland 2007-2013
7. AVP-Gebiedsprogramma Utrechtse Heuvelrug 2007-2013
8. AVP-Gebiedsprogramma Kromme Rijngebied 2007-2013
9. AVP-Gebiedsprogramma Utrecht Midden 2007-2013
10. AVP-Gebiedsprogramma Westelijk Utrecht 2007-2013, onderdeel de Venen
11. AVP-Gebiedsprogramma Westelijk Utrecht 2007-2013, onderdeel de Utrechtse Waarden
12. Agenda vitaal platteland, wat is dat
13. brief LTO bij gebiedsprogramma Kromme Rijngebied

Gedeputeerde Staten,

voorzitter, R.C. Robbertsen

secretaris, Drs. H.H. Sietsma